

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Cap. XVI. De obligatione speciali Prælatorum Regularium ad vitæ communis introductionem, peculiarumque privatorum abrogationem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

hæcerit, eò quòd difficultas sit in capitibus. Respondit ille : non ita difficilis, ùt tibi videtur; nam si quisque unum reformet, id est, seipsum, totus Ordo erit reformatus. Hæc optima doctrina, impletuque facilis, si quisque in fundo cordis sui haberet terram bonam vel optimam, in qua fructificare posset semen cælestis doctrinæ.

CAPUT XVI.

De obligatione speciali Prælatorum Regularium ad vitæ communis introductionem, peculiorumque privatorum abrogationem.

NB. Solicita cura circa hoc Prælato est adhibenda, eò quòd illa S. communitas, quàm salutaris religiosis, tam facilè à vanitatum amatoribus proscribatur, cùm quisque ex illis conetur privata amplius seligere & quærere, quod narrat S. Bern. in apolog. ad Guilielm. Abb. *Multitudinis*, inquit, *credentium erat cor unum, & anima una, Act 4. Ubi nunc illud unanimatis exercitium? fusi sumus exterius, & de regno Dei, quod intra nos est, relictis veris ac perennibus bonis, foris quærimus vanam consolationem, de vanitatibus & insaniis falsis, ac jam religionis antiquæ non solum virtutem amisimus, sed nec speciem retinemus. Ecce enim ipse habitus noster (quod & dolens dico) qui humilitatis esse solebat insigne, à Monachis*

nachis temporis nostri in signum gestatur superbia. Miles & Monachus ex eodem panno partuntur sibi cucullam & chlamydem. h. i.

I. Quæ hanc materiam concernunt, partim supra jam tum dicta sunt, partim in hoc capite dicentur; quæ tamen non ex proprio sensu, sed aliorum Auctorum sententiis depromuntur. Itaque *H. Casal. p. 4. c. 14.* in fine de prædicta obligatione hæc concludit:

Stat igitur nostra conclusio, Prælatum teneri subditos ad vitam communem reducere quantum potest; & eos depositum à se abdicare debere, dummodo Superior omnia eis necessaria providere, ac subministrare paratus sit. Quod si Prælati id possit & negligat, tunc subditi depositum retinentes sunt tuti in conscientia, & ipse ignavia suæ meritis poenas dabit. Ubi tamen ratione paupertatis vita communis servari nequit, tum Prælati & subditi securi sunt, servatis servandis, quæ partim supra tacta sunt, partim adhuc tanguntur in hoc cap.

II. Idem *H. Casal. p. 3. c. 11.* de modo hujus obligationis in effectum deducendæ ita discurre. Extra controversiam est, Prælatum non teneri ad compellendos suos subditos ad vitam communem, quando citra grave scandalum (si tamen tale scandalum verè & non fictè timeretur (de quo supra) id præstare non posset; Eò fortè respexerit *Cardinalis Cajetanus* (ptout rectè etiam observavit *Navarrus*) cum à Provinciali Portugalliæ interrogatus, quid sibi agendum foret pro Patrum *Dominicanorum* illius regni reformatione, re-

spon-

Ipse dicit: *Coge intrare mare per fluvium.* Quod perinde est, ac si diceret: *Sensim ac suaviter*, non autem ex abrupto ultimum reformationis gradum introducas; & hoc ad præcavenda multa incommoda, ne dicam scandala oriri solita. Non dixit: *Sine eos vivere, prout faciunt* (quod bene notandum est,) Sed *coge, non autem ex abrupto & asperè*, sed humaniter quasi *per fluvium.* Procul dubio enim, ait *Navarrus*, *tenetur Prelatus restituere suos ad originarium Regula, ubi sine scandalo fieri potest.* h. i.

III. Sic practicum est ab Eminentissimo Cardinali *Horatio Spinola*, Genuensi Archi-Episopo, viro cum zelosissimo, tum prudentissimo, qui omittebat metu scandali (sic refertur à *Casal.*) quibusdã Monialibus istius civitatis vitam communem absolutè præcipere; non verò, quòd crederet se id legitimè præstare non posse; cum è *contra se obligari ita existimaret, ut ab ea obligatione mentem avertere, aut somnum capere, die ac noctè non valeret.* h. i.

Addit *Casal.* audisse juvabit, quæ quondam piissimus ille vir mihi dixit Ferrariæ dum in transitu referrem ei, quoddam ipsius Monasterium ad communem vitam rediisse. Pater (inquirebat ille) si quis mihi felix illud nuntium afferret, omnia mea monasteria reformationem vitæ communis esse amplexata, ingenuè fateor, haud gravatè ex hoc mundo hìc & nunc emigrarem, diceremque cum Simeone: *Nunc dimittis servum tuum in pace.* Et subdit, illum hujus intentionis fuisse, quòd observantiam vitæ communis vellet absolutè

lutè, attamen suaviter & sine scandalo illis præcipere, quamvis Pontificis beneplacitum de super non habuisset. *h. i.*

IV. Effet quidem in reformatione optandum, quòd immediatè ad perfectam vivendi methodum se religiosi reducant, & perfectè incipiant; attamen si aliter fieri nequeat, pedetentim & per gradus ascendendum erit, quamvis in hoc sit periculum aut relapsus, aut permansuri teporis, maximè si Prælati immutentur, qui reformationem zelant, & fortè alius succedat qui reformationis zelator non est. Itaque (ut ait *Casal. lc.*) peculium quandoque toleratur ad vitandum grave aliquod incommodum aut scandalum; quo casu Prælati, sicut & subditi in conscientia securi sunt, servatis tamen conditionibus supra positis. Qui tamen scandali occasionem præbebunt, nullo modo tuti erunt; quia scriptum est: *Va illi, per quem scandalum venit.* Ideo dicere non omitam, quòd non omnis subditorum tumultuatio Prælatos à reformatione excuset; quia, ut *Mauburnus* scribit, *pro exterminatione tanti criminis aliquod magnum est audendum: insaniant, & furiant subditi, quantum velint.* *h. i.*

V. Cùm Eminentissim. Cardinalis *Horatius Spinola* (ut refert *Casal.*) monasteria sua reformare studeret, præcipua eorum excusatio, qui reformationem recipere detrectabant, erat monasteriorum inopia, & allegata paucitas reddituum ad vitam communem necessariorum, cùm tamen, probatione factâ, inventum fuerit contrarium, & re ipsa ostensum, complura alia cum pau-

cioribus redditibus vitam ducere communem: ideoque excusationem illam fictam fuisse ac nugatoriam: quòdque pauciora bona ad communiter vivendum, quàm in particulari cum peculio, requirantur. h. i.

VI. Superiorum aliquorum negligentium reformationem excusationes refutantur facile à *Zegnero* p. 1. c. 3. §. 5. ubi inquit: Sed dicent forsitan Superiores, adeo vitium illud peculiaritatis ac proprietatis esse radicatum, ut nullus laborum suorum fructus sit sperandus. *Respondet*: nullum adeo vitium invaluit, quin ejusdem eradicationem per Dei auxilium Superiores sperare possint, modo ipsi labores & operam impendere non omitant, & confidant in illum, qui omnia potest: præsertim, quia omnino confidendum est, quòd, qui cœpit opus bonum, nim. bonam illam voluntatem Superioribus inspirando, perficiet. NB. *Neque multorum resistantia indicium est, quòd conatus suo frustrabitur effectu; quin potius felicioris successus præsagium est.* Solet enim Diabolus obistere per homines malos tamquam per sua instrumenta operibus bonis, præsertim illis, quæ tendunt ad destructionem malæ & inveteratæ consuetudinis; vel si ex initiis illis plurima bona secutura intelligat. Hinc *S. Teresia* dum conatibus suis multos resistere videbat, prosperum exitum ominabatur; & re ipsa ita accidit; nam duo supra triginta monasteria inops virgo ædificavit, omnibus humanis destituta auxiliis, quin imò adversantibus plerumque sæculi principibus. *lectiones Breviarii. Subdit ille ibidem.*

VII. Præterea, quod bene notandum in reformationis negotio, non tantum attendendum, quis fructus hoc tempore, & inter præsentis NB. diuturna consuetudine obsecatos & vinculatos sit futurus; sed etiam quis futuris temporibus, & inter præsentium successores. -- Sed dato, quod, omni impenso labore, subditos illos à vitio illo revocare non possent; ipsi tamen animam suam liberabunt, juxta illud Ezech. 3. 19. *Si tu annuntiaveris impio, & ille non fuerit conversus ab impietate sua, & à via sua impia, ipse quidem in iniquitate sua morietur; tu autem animam tuam liberasti.* Hinc illud S. Benedicti in c. 2. Regulæ: *Abbas tantum iterum liber erit, ut, si iniquo vel inobedienti Gregi pastoris fuerit omnis diligentia attributa, & morbidis earum actibus universa fuerit cura exhibita, pastor earum in iudicio Domini absolutus, dicat cum Propheta Domino: justitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuam, & salutare tuum dixi: ipsi autem contemnentes spreverunt me. h. i.*

VIII. Pergit idem Zegnerus. Neque Superiores à muneris sui ratione deterrere debet, quod fortè subditorum animas suis pastoralibus studiis, actionibusque exulcerari videant; vel quia nonnulli illorum clamant: *non ferunt hæc tempora strictam illam paupertatis, & communionis observantiam.* Hæc enim à Prælatiis tamquam futilia, & sese emendare nolentium voces contemnendas esse, post S. Bernardum, aliosque SS. PP. merito censuit S. Carolus Borromæus, Ordinis nostri, dum viveret, Protector zelosissimus in orat. ad II. Con-

cil. Mediol. *Nec verè est*, (inquebat ad Prælatos, in 2do suo Concilio congregatos) *cur à muneris nostri ratione deterreamur; vel quia his nostris pastoralibus studiis, actionibusq; animas eorum exulcerari videamus, qui filii sunt perditionis; vel quia populares illæ, quibus quasi ficus foliis, deformes pravique mores, contegi solent, voces audiantur; non ferunt hæc tempora veterum canonum (junge Regularis disciplina) severitatem: sic jam diu viximus, sic vixerunt, ita egerunt, qui ætate antecesserunt, vitæ institutum nihil est quod mutemus. At nos hæc atque ejusmodi contemnimus. h. i.*

IX. Eandem rursus querelam in ultimo suo Provinciali Concilio his verbis retundit idem S. Carolus Borromæus: *an fortasse actione nostra deterremur, quia hoc nostro frequenti Provincia nostra sananda studio exulcerantur animi quorundam dictitantium: Non ferunt hæc tempora veterum canonum (junge, regularis disciplina) & antiquæ Ecclesiæ medicamenta? Immo ardentius progrediemur; quoniam hæc una medicina præstantissima est, maximèq; opportunū id remedium, ut, quibus olim rationibus disciplina Christiana (adde, regularis) sata, & propagata fuit, iisdem ipsis & instauretur, & conservetur. h. i.*

X. Objectiones plures & instantias Pèculiaristarum proponit, refutatque Legnerus, & inquit: *Instabunt forsitan Superiorum alii: cur tanto opere nos opponemus peculiaritati illi, quam prædecessores nostri tanto tempore tolerarunt? quare enim non permittemus, quod ipsi permiserunt? NB. Expen-*

pendant hi, qui hac ratione se ab extirpatione peculiaritatis excusare conantur, num non hoc eodem argumento Prælati, atque Monasteriorum Præpositi se ab omni reformationis studio eximere poterunt: quandoquidem præcipuus, si non unicus, reformationis scopus esse debeat, corrigere ac eradicare abusus, qui per Prælatorum negligentiam, aut nimiam eorum conniventiam invaluerunt. Quare jam ptidem *Sacra Paris. Facultas*, ut Prælatos Ecclesiæ Gallicanæ induceret ad abrogandum inveteratum, sed perniciosum quendam abusum, scripsit in hæc verba: *Nolite subdolas hominum voces audire sic dicentium: Prædecessores nostri, qui erant notabiles viri reputati, illud Festum Fatuorum (adde, peculiaritatem) permiserunt: sufficiat nobis vivere, ut ipsi.* Procul dubio, istud argumentum diabolicum est, & infernalis hæc persuasio; nam illorum exitum ignoratis, an bonus vel malus fuerit. h. i. Caput hoc concludam sententiâ *S. Chrysostr.* homil. 79. in cap. 25. Matth. *Nulla res Deo gratior est, quam ut universam vitam ad commune commodum conferas;* h. i. Idem cit. à *S. Bonav.* in c. 12. Lucæ: *De virtute, de pecuniis, & de omni dispensatione, quæ unicuique commissa est, Unumquodque ad communem utilitatem uti oportet his quæ habet, sive sapientia, sive principatu, sive divitiis.* h. i.